

11. Кендюхов, О. В. Економічний підхід до визначення часу [Текст] / О. В. Кендюхов, К. Ю. Ягельська // Маркетинг і менеджмент інновацій. — 2012. — № 3. — С. 141–148.
12. Львов, Ю. А. Основы экономики и организации бизнеса [Текст] / Ю. А. Львов. — М.: ГМП «ФОРМИКА», 1992. — 382 с.
13. Володарський, Є. Т. Метрологічне забезпечення вимірювань і контролю [Текст]: навч. пос. / Є. Т. Володарський, В. В. Кухарчук, В. О. Подроженко, Г. Б. Сердюк. — Вінниця: ВДТУ, 2001. — 244 с.
14. Пономаренко, В. С. Багатовимірний аналіз соціально-економічних систем [Текст]: навч. пос. / В. С. Пономаренко, Л. М. Малярець. — Харків: ХНЕУ, 2009. — 384 с.
15. Cairns, D. IFRS fair value measurement and accounting policy choice in the United Kingdom and Australia [Text] / D. Cairns, D. Massoudib, R. Taplinc, A. Tarca // The British Accounting Review. — 2011. — Vol. 43, № 1. — P. 1–21. doi:10.1016/j.bar.2010.10.003
16. IFRS 13 Fair Value Measurement [Electronic resource] // eIFRS. — 2012. — Available at: \www/URL: http://www.ifrs.org/IFRSs/Documents/IFRS13.pdf
17. Deitrick, J. W. The Global Expansion of IFRS and Fair Value Measures [Text] / J. W. Deitrick // Hitachi Research Institute Journal. — 2010. — P. 34–41.
18. Mard, M. J. Valuation for Financial Reporting: Fair Value, Business Combinations, Intangible Assets, Goodwill and Impairment Analysis [Text] / M. J. Mard, J. R. Hitchner, S. D. Hyden. — Ed. 3. — Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, 2010. — 280 p.
19. Novoa, A. Proccyclicity and Fair Value Accounting [Electronic resource] / A. Novoa, J. Scarlata, J. Sole. — International

Monetary Fund, 2009. — Available at: \www/URL: http://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2009/wp0939.pdf

ИССЛЕДОВАНИЕ МЕТОДИЧЕСКИХ ОСНОВ ОЦЕНКИ ЛОГИСТИКИ ДВИЖЕНИЯ ПРИБАВОЧНОГО ПРОДУКТА В УСЛОВИЯХ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

В статье рассмотрена методика измерения движения прибавочного продукта в периодах рабочего дня и его логистика в условиях инновационной деятельности. Предложено, при определении цели логистики, прибавочный продукт рассматривать, как потенциальные деньги в эквиваленте прибавочной стоимости, то есть, в периодах рабочего дня их накопление должно обеспечить планируемую прибыль от внедрения инноваций.

Ключевые слова: прибавочный продукт, рабочий день, экономический час, мера, логистика, инновация, капитал.

Кабанець Ірина Анатоліївна, старший викладач, кафедра менеджменту та оподаткування, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Україна, e-mail: qvelid@ukr.net.

Кабанець Ірина Анатоліївна, старший преподаватель, кафедра менеджмента и налогообложения, Национальный технический университет «Харьковский политехнический институт», Украина.

Kabanets Irina, National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute», Ukraine, e-mail: qvelid@ukr.net

УДК 657.37:65.011.8

DOI: 10.15587/2312-8372.2016.72203

Колос І. В.

ОБҐРУНТУВАННЯ РОЛІ ЗВІТНОСТІ В УПРАВЛІННІ ПРОМИСЛОВИМ ПІДПРИЄМСТВОМ НА ЗАСАДАХ ОЩАДЛИВОСТІ

У статті встановлено зміну орієнтирів ощадливого мислення в управлінні промисловим підприємством від ефективності і продуктивності через цінність для клієнта до якості і сталого розвитку. Обґрунтовано в історичному аспекті звітність з урахуванням зміни акцентів ощадливості. Враховуючи унікальність промислового підприємства, доведено доцільність формування інтегрованого звіту про підвищення ефективності ощадливих перетворень.

Ключові слова: фінансова звітність, управлінська звітність, інтегрована звітність, ощадливе мислення, управління підприємством.

1. Вступ

Інтеграція України в світове економічне середовище вимагає від вітчизняних суб'єктів господарювання розкриття достовірної і максимально прозорої інформації про результати функціонування. Традиційна модель формування статей звітності з фокусуванням на систему кількісно-фінансових показників не дозволяє ключовим учасникам бізнес-середовища отримати повного розуміння впливу економічних, соціальних, екологічних та правових чинників на здатність ефективної діяльності промислового підприємства. В цьому аспекті набувають особливого значення проблеми якісного інформаційного забезпечення і вибору пріоритетних показників

для обґрунтування менеджментом підприємства ефективних управлінських рішень і всіма зацікавленими сторонами — раціональних економічних рішень як в короткостроковому діапазоні, так і на довгострокову перспективу.

Запорукою сталого економічного розвитку і подолання несприятливих умов бізнесу, що викликано глибинними якісними перетвореннями світової і національної економіки, за досвідом провідних країн, є запровадження концепції ощадливого виробництва [1]. Еволюція ощадливих перетворень характеризується зміною акцентів й інформаційних запитів користувачів звітності підприємства. Це обумовлює необхідність встановлення пріоритетного значення певного виду інформації,

узгодженості і взаємозв'язку фінансових і не фінансових показників, що дозволяє підприємству:

- 1) суттєво впливати на ефективність використання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів;
- 2) пришвидшити оборотність елементів капіталу;
- 3) покращити дивідендну політику;
- 4) отримати додаткові внутрішні джерела фінансування активів;
- 5) залучити зовнішні ресурси для розширення діяльності.

2. Аналіз літературних даних та постановка проблеми

Вивчення спеціальної літератури дозволило згрупувати оприлюднені результати досліджень за тематичною спрямованістю питань і проблем формування звітності і окремих її компонентів за різними аспектами:

- обґрунтування якості фінансової звітності і її гармонізації з міжнародними стандартами і потребами управління щодо розкриття інформації [2, 3];
- обґрунтування складових інтегрованої управлінської звітності економічних суб'єктів і критеріїв оцінювання її ефективності для досягнення високого рівня інформаційного насичення користувачів з урахуванням існуючих і потенційних потреб [4];
- обґрунтування соціальної звітності як індикатора соціальної відповідальності бізнесу і його відкритості до суспільства [5];
- обґрунтування інтегрованої звітності як інноваційної моделі і цілісного підходу до корпоративної звітності [6, 7], що забезпечить реалізацію інтересів різних зацікавлених осіб (інститутів), в тому числі інвесторів, державних і регуляторних органів, керівництва, громадськості, працівників [8], а також її змістового наповнення [9].

Проблемні питання розвитку і особливостей запровадження концепції ощадливого виробництва як домінуючої у світовій практиці в управлінні промисловим підприємством, в межах якої передбачається ухвалення стратегічних, тактичних та оперативних рішень за критерієм створення цінності (притаманної продукту користності для споживача: очікувані якість, кількість, ціна, термін поставки) розглядаються у працях зарубіжних дослідників [1, 10–15]. Серед вітчизняних вчених за даною проблематикою проводять дослідження автори робіт [16, 17].

Водночас, недостатньо приділено уваги інтегуванню компонентів звітності, а також ще не знайшли належного обґрунтування ключові показники, які характеризують підвищення ефективності діяльності промислового підприємства в контексті ощадливих перетворень, що визначає актуальність даної проблеми і необхідність даного дослідження.

3. Об'єкт, ціль та задачі дослідження

Об'єктом дослідження є звітність як джерело доречної і правдивої інформації в управлінні промисловим підприємством з урахуванням еволюційного поступу концепції ощадливого виробництва.

Метою дослідження є систематизація й розвиток теоретико-методологічних засад формування і використання звітності промислового підприємства з метою

інформування про результати зміни принципів і методів управління в контексті ощадливого виробництва.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність вирішення таких завдань:

- на основі аналізу опублікованих праць зарубіжних дослідників встановити зміну орієнтирів ощадливого мислення в управлінні промисловим підприємством;
- обґрунтувати розвиток звітності підприємства з урахуванням зміни акцентів ощадливих перетворень з фокусуванням на раціональне інформаційне забезпечення зацікавлених сторін в управлінні промисловим підприємством;
- обґрунтувати доцільність використання інтегрованої звітності з метою інформування ключових учасників про підвищення ефективності діяльності промислового підприємства в контексті ощадливих перетворень на безперервній основі.

4. Матеріали та методи досліджень

Теоретичною основою дослідження є сучасні друковані праці вітчизняних і зарубіжних науковців у сфері обліку, менеджменту та оцінювання напрямів функціонування промислового підприємства, статті, опубліковані в наукових збірниках і періодичних виданнях, чинні нормативно-правові акти, ресурси мережі Інтернет.

В ході дослідження використано такі методи і прийоми: структурно-логічного і системного аналізу — для встановлення періодів зміни ощадливих перетворень з виокремленням особливостей; метод групування — для добору складових компонентів звітності підприємства; системний метод — для формування системи показників оцінювання результатів функціонування промислового підприємства на засадах ощадливості. Водночас використано загальнонаукові методи наукових досліджень — аналіз, синтез, індукція, дедукція, монографічний метод.

5. Результати дослідження важливості звітності в управлінні промисловим підприємством на засадах ощадливості

5.1. Зміна орієнтирів ощадливого мислення в управлінні промисловим підприємством. Б. Керролл наголошує на завершенні індустріального століття масового виробництва і успішному початку ери ощадливого виробництва (Lean Production Era) [10]. Але період започаткування концепції ощадливого виробництва серед фахівців з управління залишається дискусійним. Так, С. Белл і М. Орзен розглядають розвиток концепції з кінця 1800-х років [11]. Опис історії концепції ощадливого виробництва Д. Теплінг і Е. Данн починають з 1900 р. [12]. Р. Шахом та П. Т. Уордом за орієнтир обрано 1927 р. [13].

В результаті узагальнення наукових розробок зарубіжних дослідників [1, 10–14] встановлено, що ощадливі перетворення характеризуються зміною пріоритетів управління промисловим підприємством:

- 1) орієнтація на ефективність і продуктивність через вивчення витрат;
- 2) орієнтація на цінність для клієнта через залучення працівників;
- 3) орієнтація на якість і сталий розвиток через синергію інтересів зацікавлених сторін.

Орієнтація на ефективність і продуктивність відбувається шляхом впровадження: стандартизованих мето-

дів виробництва, розподілу праці і спрощення роботи, використання статистичних методів контролю якості. Основним результатом ефективного функціонування промислового підприємства є збільшення продуктивності праці.

Водночас, доцільно виокремити деякі обмеження. Командно-адміністративне керівництво і контроль за використанням обмежених ресурсів визнаються як ключові елементи системи управління. Робітники розглядаються як взаємозамінні ресурси без використання їх інтелекту. Як наслідок, погіршення морального стану і виникнення трудових конфліктів, що позначається на якості.

Активне поширення і використання ідей ощадливого виробництва пов'язано з необхідністю зміни мислення, що спрямовано на послідовне усунення втрат. Першочерговим завданням стає суцільне виявлення й ідентифікація втрат, встановлення причин виникнення та обґрунтування шляхів зменшення аж до ліквідації.

В подальшому роботу промислового підприємства орієнтовано на повільне нарощення обсягів виробництва з фокусуванням на: створення цінності клієнту, дотримання якості, безперервне вдосконалення. Це забезпечує якість всіх ресурсів, ініціативність й індивідуальна відповідальність при вирішенні поставлених завдань, робота в команді при обґрунтуванні кращих управлінських рішень. Цінність продукту для споживача створюється в результаті виконання виробником операцій технологічного процесу; процедур забезпечення якості; заходів з організації, супроводу та адміністрування виробництва. Одночасно формуються тільки необхідні (реальні) витрати з орієнтацією на мінімізацію або усунення втрат, перелік яких доповнено такими видами втрат через: проектування товарів, які не відповідають потребам споживачів; нереалізований творчий потенціал персоналу; перевантаження і нерівномірність [14].

Прийняття персоналом ощадливого мислення (Lean Thinking) передбачає проведення ретельного аналізу проблем і пошук можливостей їх усунення, що покращує функціонування підприємства з орієнтацією на ефективність, інтеграцію, досконалість. Передбачено впровадження методів безперервного вдосконалення за межами виробництва, за всіма функціями бізнесу, в усіх сферах економіки. Для тривалого успіху на перспективу доцільно розглядати реалізацію єдиного унікального набору інструментарію, що дозволить отримати кращий результат на основі синергії щодо ефективності, продуктивності та якості в межах окремого робочого місця, певного функціонального підрозділу чи виокремленого суб'єкта управління, потоку створення цінностей, підприємства в цілому, ланцюжка «постачальник — виробник — споживач».

Особливої актуальності при ухваленні стратегічних, тактичних та оперативних управлінських рішень, що ґрунтуються на критеріях створеної цінності і доданої вартості, набувають Value-Based Management, VBM; Business Performance Management, BPM; Balanced Scorecard, BSC; Total Performance Scorecard, TPS.

5.2. Еволюція звітності підприємства в контексті зміни ощадливого мислення. Л. Уїлсон відзначає систему ощадливого виробництва як найкращу задокументовану систему, що використовується протягом тривалого часу [15].

При визначенні комплексу звітності необхідно враховувати і вирішувати такі проблеми:

1) відповідність інформаційним запитам і очікуванням широкого кола користувачів;

2) забезпечення достовірного представлення взаємопов'язаних даних;

3) поєднання фінансових і нефінансових даних в логічно узгодженій системі.

Так, початковим етапом вирішення першої проблеми розкриття даних для оцінки рівня ефективності й продуктивності і вивчення витрат підприємству достатньо формувати комплект фінансової звітності: Баланс (Звіт про фінансовий стан), Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал. Фінансова звітність, правила підготовки якої регламентовано на міжнародному рівні (Концептуальна основа фінансової звітності, Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку і фінансової звітності — IAS, IFRS) і національному рівні (Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку — П(С) БО, НП(С)БО), не повною мірою задовольняє запити все більшої кількості зацікавлених сторін у достатніх даних для обґрунтування економічних і ощадливих управлінських рішень. Набуває пріоритетного значення нефінансова інформація з орієнтацією на виявлення й ідентифікацію втрат (перевиробництва, простою, транспортування, обробки, запасів, переміщення, дефектів, проектування, інтелектуального капіталу), обробка якої дозволяє встановити причини виникнення й обґрунтувати шляхи зменшення втрат аж до ліквідації.

Вирішення другої проблеми спрямовано на започаткування процедур формування, презентації та використання нефінансової звітності для визначених категорій користувачів, як правило, власників, топ-менеджменту, менеджерів різних ієрархічних рівнів управління і центрів фінансової відповідальності. Складання управлінської звітності кожне підприємство розпочинає з розробки і ухвалення внутрішніх регламентів, де закріплює обсяг, зміст, формати та цільову спрямованість: конкретне управлінське рішення чи потреби конкретного менеджера. За результатами накопиченого практичного досвіду в сфері управлінського обліку і звітності фахівцями the Institute of Management Accounting (IMA) розроблено систему Statements on Management Accounting (SMA), які не є обов'язковими для використання. Так, SMA 5B «Fundamentals of Reporting Information to Managers» містить рекомендації щодо формування звітності, налагодження інформаційної взаємодії, форматів звітів та своєчасності їх представлення.

Трансформаційні процеси щодо нефінансової звітності активізувалися з орієнтацією на публічність звітності перед колективом, стейкхолдерами та громадськістю щодо відкритості і прозорості діяльності, а також створенні і нарощенні вартості бізнесу. Цьому сприяє запровадження підприємствами системи стандартів інформаційного забезпечення, контролю та управління, зокрема: SMA 4A «Cost of Capital», SMA 4H «Uses of the Cost of Capital», SMA 4AA «Measuring and Managing Shareholder Value Creation», SA 8000 «Social Accountability», Міжнародні стандарти якості (ISO), Міжнародні стандарти соціальної та етичної звітності серії AA 1000 (Account Ability 1000), Керівництво із звітності у сфері сталого розвитку Global reporting initiative (GRI). Введено специфічні соціальну звітність, екологічну звітність та звітність зі сталого розвитку, що сприяє формуванню ощадливого мислення, яке передбачає проведення

ретьорного аналізу проблем підприємства і пошуку можливостей їх усунення.

Вирішення третьої проблеми спонукає до подальшого розвитку фінансової і нефінансової/управлінської/специфічної звітності і призводить до зародження інтегрованої звітності, головна мета складання якої за Міжнародним стандартом «Integrated Reporting» [18] полягає у формуванні системної інформації, що надає можливість зовнішній зацікавленій стороні сформулювати розуміння спроможності суб'єкта господарювання створювати додану вартість (цінність) у короткостроковій, середньостроковій та довгостроковій перспективах. Генерація цінності відбувається в межах окремого робочого місця, певного функціонального підрозділу чи виокремленого суб'єкта управління, потоку створення цінностей, підприємства в цілому (втілюється у сукупний капітал — фінансовий, промисловий, інтелектуальний, людський, соціальний та природний капітали), ланцюжка «постачальник — виробник — споживач».

6. Обговорення результатів дослідження проблем запровадження інтегрованої звітності в управлінні промисловим підприємством на засадах ощадливості

Спільнотою Соціально відповідальний бізнес [19] визнано готовність вітчизняних підприємств складати інтегровану звітність за такими категоріями:

- великий український бізнес з досвідом нефінансової звітності й зі стратегією соціальної відповідальності бізнесу (СВБ) на етапі розвитку;
- великий український бізнес без досвіду нефінансової звітності та стратегією СВБ на етапі становлення або відсутньою стратегією СВБ;
- іноземні компанії з стратегією СВБ на етапі розвитку із певним досвідом нефінансової звітності по діяльності в Україні;
- іноземні компанії без стратегії СВБ в Україні і без досвіду нефінансової звітності по діяльності в Україні.

Міжнародним стандартом «Integrated Reporting» [18] закріплено компоненти інтегрованого звіту:

1. Огляд організації і зовнішнє середовище.
2. Управління.
3. Можливості та ризики.
4. Стратегія і розподіл ресурсів.
5. Бізнес-модель.
6. Діяльність.
7. Перспективи на майбутнє.

Інформаційно-змістове наповнення кожного компонента інтегрованого звіту залежить від рівня компетентності топ-менеджменту і вміння застосування професійного судження в ході обґрунтування достатньої кількості аналітичних показників, що характеризують результати ощадливих перетворень. Однією зі складних і важливих проблем є встановлення переліку даних, що відображає унікальність і результати функціонування промислового підприємства, зокрема, на засадах ощадливості. Автором статті опубліковано результати досліджень щодо формування ієрархічної системи показників оцінювання ефективності ощадливих перетворень, серед яких можна використати: коефіцієнт затарювання, середня тривалість розробки нового продукту (дні), середня тривалість підготовки запуску

нового продукту у виробництво (дні), середня тривалість технологічної обробки (години), середня собівартість одиниці продукції (грн.), середня тривалість переналадки потоку (години), середня тривалість обробки документів (хвилини), процент браку за окремим видом продукції (%), витрати на виправлення браку (грн.), середня тривалість відсутності персоналу на робочому місці (дні), процент відсутності на робочому місці за листами непрацездатності (%), середня тривалість виконання одного замовлення (дні/години), непогашена дебіторська заборгованість (дні) [20].

Серед перспективних напрямів дослідження доцільним є розробка методичних рекомендацій щодо наповнення звітності, зокрема управлінської й інтегрованої, показниками, що характеризують рівень ощадливих перетворень промислового підприємства.

7. Висновки

В результаті проведеного дослідження визначена роль звітності в управлінні промисловим підприємством на засадах ощадливості, що дозволило сформулювати такі висновки:

1. На основі аналізу й узагальнення підходів до управління промисловим підприємством встановлено трансформацію орієнтирів ощадливого мислення від орієнтації на ефективність і продуктивність через орієнтацію на цінність для клієнта до орієнтації на якість і сталий розвиток, що передбачає вивчення витрат, залучення працівників і об'єднання інтересів зацікавлених сторін.
2. Обґрунтовано розвиток звітності підприємства в історичному аспекті з урахуванням накопиченого досвіду її формування відповідно до зміни пріоритетів ощадливих перетворень від складання фінансової звітності (для встановлення витрат), фінансової й управлінської звітності (для достовірного представлення взаємопов'язаних даних про результати роботи персоналу і задоволення запитів споживачів) до інтегрованої звітності (для представлення результатів ощадливих перетворень шляхом поєднання фінансових і нефінансових даних в логічно узгодженій системі).
3. Доведено необхідність і визначено готовність вітчизняних промислових підприємств формувати інтегровану звітність. Запропоновано використання показників оцінювання ефективності функціонування промислового підприємства на засадах ощадливості.

Література

1. Оно, Т. Производственная система Тойоты. Уходя от массового производства [Текст]: пер. с англ. / Т. Оно. — 3-е изд., перераб. и доп. — М.: Институт комплексных стратегических исследований, 2008. — 208 с.
2. Озеран, А. В. Гармонізація фінансової звітності підприємств з міжнародними стандартами та потребами управління [Текст]: автореф. дис. ... докт. екон. наук: спец. 08.00.09 / А. В. Озеран; ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана». — К., 2016. — 33 с.
3. Озеран, А. В. Обґрунтування фінансової звітності як джерела фінансової інформації [Текст] / А. В. Озеран // Фінанси, облік і аудит. — 2012. — № 20. — С. 340–347.
4. Кузнецова, С. А. Інтегрована управлінська звітність: глобальні виклики та локальні рішення в епоху ноосфери [Текст] / С. А. Кузнецова // Економічний нобелівський вісник. — 2014. — № 1(7). — С. 270–279.
5. Безверхий, К. В. Соціальна звітність суб'єктів господарювання в умовах сталого розвитку [Текст] / К. В. Безверхий // Фінанси, облік і аудит. — 2015. — № 1(25). — С. 170–185.

6. Костюченко, В. М. Інтегрована звітність як інноваційна модель звітності корпоративних підприємств України [Текст] / В. М. Костюченко, Н. В. Богатир // Глобальні та національні проблеми економіки. — 2015. — № 8. — С. 1126–1130.
7. Костирко, Р. О. Інтегрована модель звітності компаній: передумови, принципи, складові [Текст] / Р. О. Костирко // Економіка України. — 2013. — № 2(615). — С. 18–28.
8. Лоханова, Н. О. Корпоративна звітність в Україні і світі в контексті євроінтеграції — вимоги інвесторів, проблеми, перспективи [Текст] / Н. О. Лоханова // Економіка та держава. — 2014. — № 10. — С. 6–10.
9. Максимова, В. Ф. Деякі питання формування складу фінансових і нефінансових показників інтегрованої звітності [Текст] / В. Ф. Максимова, Р. В. Кузіна // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія Економіка. — 2015. — № 2(4), Ч. 1. — С. 243–249.
10. Carroll, B. J. Lean performance ERP Project Management: Implementing the Virtual Lean Enterprise [Text] / B. J. Carroll. — Ed. 2. — Auerbach Publications Taylor & Francis Group, 2008. — 456 p.
11. Bell, S. C. Lean IT: Enabling and Sustaining Your Lean Transformation [Text] / S. C. Bell, M. A. Orzen. — CRC Press, 2010. — 349 p. doi:10.1201/ebk1439817568
12. Тэппинг, Д. Бережливый офис: Устранение потерь времени и денег [Текст]: пер. с англ. / Д. Тэппинг, Э. Дани. — М.: Альпина Паблишер, 2012. — 322 с.
13. Shah, R. Defining and developing measures of lean production [Electronic resource] / R. Shah, P. T. Ward // Journal of Operations Management. — 2007. — Vol. 25, № 4. — P. 785–805. doi:10.1016/j.jom.2007.01.019
14. George, M. L. Lean Six Sigma for Service. How to Use Lean Speed and Six Sigma Quality to Improve Services and Transactions [Text] / M. L. George. — McGraw-Hill Companies, Inc., 2003. — 386 p.
15. Wilson, L. How to Implement Lean Manufacturing [Text] / L. Wilson. — McGraw-Hill Companies, Inc. — 2010. — 335 p.
16. Момот, А. И. Механизм формирования технологии «Бережливого производства» [Текст] / А. И. Момот, Ю. И. Норенко // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. — 2013. — № 1, Т. 3. — С. 383–388.
17. Омеляненко, Т. В. Ощадливе виробництво: концепція, інструменти, досвід [Текст] / Т. В. Омеляненко, О. В. Щербина, Д. О. Барабась, А. В. Вакуленко. — К.: КНЕУ, 2009. — 157 с.
18. International <IR> Framework [Electronic resource] // International Integrated Reporting Council. — Available at: \www/URL: http://integratedreporting.org/wp-content/uploads/2013/12/13-12-08-THE-INTERNATIONAL-IR-FRAMEWORK-2-1.pdf
19. Інтегрована звітність [Електронний ресурс]: Аналітичний огляд // Спільнота СВБ. — Липень 2013. — Режим доступу: \www/URL: http://www.svb.org.ua/sites/default/files/csr_ukraine_white_paper_2013_july_integrated_reporting.pdf
20. Колос, І. В. Показники звітності підприємства в системі оцінювання управління [Текст] / І. В. Колос // ОБЛІК, ЕКОНОМІКА, МЕНЕДЖМЕНТ: наукові нотатки. — 2015. — № 1(5), Ч. 2. — С. 163–171.

ОБОСНОВАНИЕ РОЛИ ОТЧЕТНОСТИ В УПРАВЛЕНИИ ПРОМЫШЛЕННЫМ ПРЕДПРИЯТИЕМ НА ПРИНЦИПАХ БЕРЕЖЛИВОСТИ

В статье установлено изменение ориентиров бережливого мышления в управлении промышленным предприятием от эффективности и производительности через ценность для клиента к качеству и устойчивому развитию. Обосновано в историческом аспекте отчетность с учетом изменения акцентов бережливости. Учитывая уникальность промышленного предприятия, доказана целесообразность формирования интегрированного отчета о повышении эффективности бережливых преобразований.

Ключевые слова: финансовая отчетность, управленческая отчетность, интегрированная отчетность, бережливое мышление, управление предприятием.

Колос Ірина Василівна, кандидат економічних наук, доцент, сертифікований бухгалтер-практик, кафедра обліку і аудиту, Національний університет харчових технологій, Київ, Україна, e-mail: kolos_i@mail.ru.

Колос Ірина Васильевна, кандидат экономических наук, доцент, сертифицированный бухгалтер-практик, кафедра учета и аудита, Национальный университет пищевых технологий, Киев, Украина.

Kolos Iryna, National University of Food Technologies, Kyiv, Ukraine, e-mail: kolos_i@mail.ru

УДК 339.138

DOI: 10.15587/2312-8372.2016.72123

**Хвостенко В. С.,
Литвиненко О. Д.,
Махота А. В.**

ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ІНТЕГРАЦІЇ ЛОКАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА У ФРАНЧАЙЗИНГОВУ МЕРЕЖУ

Практика розвинутих країн показує, що успішним напрямком формування локального підприємства є організація франчайзингової мережі. Авторами визначено організаційно-економічні особливості франчайзингу як форми започаткування та розвитку бізнесу, конкретизовано сутність та склад франшизи, наведено перелік франчайзингових платежів, конкретизовано законодавчу базу франчайзингу в Україні, представлено процедуру входження локального підприємства — франчайзі — до франчайзингової мережі.

Ключові слова: підприємство, франчайзинг, франшиза, франчайзингові платежі, франчайзингова мережа, інтеграція.

1. Вступ

Загострення конкуренції на національних ринках внаслідок зростаючої глобалізації обумовлює необхідність

розвитку новітніх форм кооперації різних за масштабами суб'єктів ринку як необхідної умови виживання та розвитку власної справи. В Україні знаходиться велика кількість підприємств, які є авторитетними у конкретному